

Quinze anys d'humiliació de l'escola catalana

El procés cap a la independència va començar el 28 de desembre de 2006 amb l'article de Joan Solà i la resposta del poble, ara fa exactament quinze anys.

Aquesta setmana passada ha fet quinze anys de l'article de Joan Solà publicat a l'*Avui*, "Plantem cara". Va ser un article inspirador que va arribar en un moment que convidava al desànim després del frustrat procés de reforma de l'Estatut. Un nou Estatut que no tan sols no donava resposta a cap dels propòsits de reforma que l'havien justificat —ni el d'avançar en un model federal de Maragall, ni en el d'iniciar una segona transició d'ERC, ni en els d'avançar i blindar competències en justícia, llengua i finances de CiU—, sinó que acabaria sent el pretext de múltiples retrocessos.

La reforma de l'Estatut de 2006 es va acabar carregant no tan sols el Govern que l'havia engegat, sinó els tres líders que l'havien promogut, Maragall, Carod-Rovira i Saura. I tampoc no va donar cap victòria a Mas, que l'havia tancat en fals. Però la primera evidència del fracàs, molt abans que el PP i el Constitucional s'hi abraonessin, va ser la decisió del Govern espanyol —llavors a mans del PSOE i l'inefable Rodríguez Zapatero— d'imposar per decret una hora més d'espanyol a la setmana a les escoles catalanes. Després vindrien més evidències, com l'incompliment de les disposicions transitòries sobre finançament. Però el primer avís inapel·lable va ser que de blindar el català a l'escola, res de res. Un decret del Govern espanyol tornava a intervenir autoritàriament i unilateralment en el sistema educatiu.

Joan Solà hi va respondre el 28 de desembre de 2006 en un article per a la història d'aquest país. Començava amb un "Ja n'hi ha prou". I seguia: "Al cap d'una setmana que el president de la Generalitat afirmés que l'única llengua de Catalunya que necessita reforç és la catalana, el Govern central ens imposava per decret una hora més de castellà. Tenim el país ja del tot castellanitzat, i el català que s'hi usa està extremament degradat, de manera que difícilment podrem salvar la si-

SALVADOR
CARDUS

@salvadorcardus

tuació; doncs encara ni n'hi havia prou: calia estrènyer més el caragol. I nosaltres, en el millor dels casos, a callar, a conservar la calma, a calcular si podem reclamar davant la llei, la llei del més fort."

Tot l'article era una invitació a reaccionar i cap frase no hi era sobrer. Per exemple: "Qui intenta destruir la llengua d'un poble és enemic d'aquest poble". O bé la crítica al Govern de la Generalitat davant del decret: "Les primeres reaccions oficials del Govern de la Generalitat a l'esmentat decret van ser literalment escandaloses. Diguem-ho d'una vegada i sense embut, que la paciència és el que ens ha dut al punt gravíssim on som: si els nostres polítics, en lloc de defensar la llengua pròpia del país, intenten fer-nos empassar una cosa tan monstruosa com que aquest decret "suposa un avanç històric per la llengua catalana", o si intenten fer callar el locutor que denuncia l'agressió, aleshores s'exposen que els considerem còmplices dels nostres enemics".

L'article de Joan Solà, després de considerar "humiliant" la campanya del "Dó-

na corda al català", acabava: "Ha de ser el nostre Govern que planti cara d'una vegada. Han de ser les nostres entitats cíviques, acadèmiques, culturals de tota mena que reaccionin amb contundència. No pas amb una noteta de premsa. No pas amb una altra taula rodona sobre les preguntes lingüístiques. No pas queixant-se i pidolant com qui no gosa. Cal que diguem a la cara a qui correspongui que no podem tolerar ni un minut més el sarcasme, la mentida, la humiliació, l'afebliment del nostre poble. No podem esperar més. Plantem cara."

Sempre he sostingut que aquell article fou la guspira que va encendre la resposta a tanta humiliació. La d'Alfonso Guerra i el ribot, la de la presa de pèl a Artur Mas i el menysteniment del president Pasqual Maragall, l'expulsió d'ERC del Govern, i les de totes les que vindrien. Els pronòstics sobre una hipotètica depressió col·lectiva si no es votava sí a aquell Estatut retallat es van esmicolar quan, un cop votat, el Govern espanyol se'l passava pel forro i intervenia novament de manera humiliant per imposar més espanyol al model escolar, suposant-lo incapaç de valer-se per ell mateix. Ja sé que els analistes polítics, atents als moviments institucionals, atribueixen l'inici del procés a la sentència del Tribunal Constitucional de 2010. Però no és cert. El procés cap a la independència va començar el 28 de desembre de 2006 amb l'article de Joan Solà i la resposta del poble, ara fa exactament quinze anys.

No calen massa esforços per comparar aquell moment amb l'actual. La mateixa deslleialtat de Madrid amb el govern que l'aguanta; la mateixa humiliació en intervenir, ara judicialment, el sistema escolar; la mateixa indolència governamental en respondre-hi... I un mateix article de Joan Solà, quinze anys després, per reaccionar-hi.

Sociòleg